

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญภาพ	ง
สารบัญภาพประกอบ	ฉ
บทที่ 1	
1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	3
สมมติฐานการศึกษา.....	3
วิธีดำเนินการวิจัย.....	4
ขั้นตอนในการศึกษาวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2	
2 แนวคิดและทฤษฎีในการศึกษา.....	5
บทที่ 3	
3 ประวัติความเป็นมาโครงการหลวง	15
ประวัติศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย.....	17
ประวัติความเป็นมาของเผ่าม้ง.....	23
ประวัติความเป็นมาบ้านม้งหนองหอย.....	27
บทที่ 4	
4 ผลการดำเนินการวิจัย	31
ประเพณีและพิธีกรรมม้งบ้านหนองหอย.....	31
ประเพณีการเกิด.....	33
ประเพณีปีใหม่ม้ง.....	36
ประเพณีแต่งงาน	58

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ประเพณีงานศพ.....	71
บทที่	
5 สรูปการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	79
สรุปผลวิจัย	79
ข้อเสนอแนะ	82
บรรณานุกรม	83
ภาคผนวก	85

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงแปลงผักกาดหอมห่อ หมู่บ้านหนองหอย ต.แม่แรม อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่	18
2	แสดงแปลงองุ่น ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย.....	19
3	แสดงโรงเพาะพันธุ์ผัก ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย.....	20
4	แสดงแปลงสาธิตการปลูกพืชผัก ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย.....	20
5	นายลือ ยอดยิ่งหทัยกุล ผู้ให้ข้อมูลประวัติหมู่บ้านหนองหอย..... (อดีตผู้ใหญ่บ้านหนองหอยคนแรก)	30
6	ห้วยตึงเฒ่า สถานที่ปัจจุบัน ที่ทำพิธีสวดของม้งที่นับถือศาสนาคริสต์.....	35
7	แสดงอุปกรณ์การดำข้าวปลูก.....	37
8	หมอดี อุปกรณ์และขั้นตอนการแกลบ บ้านนายชัชวาล เตชะเลิศพนา	38
9	เตาไฟที่ใช้สำหรับต้มน้ำ.....	39
10	เจ้านำน้าไก่ที่ยังไม่ได้นำไปไหว้ผีประตู่ (บ้านนายเจ้ง นทีไพรวลัย).....	42
11	เจ้าน้ำจตุรูปไหว้ผีเสาเรือน (บ้านนายตอง เตชะเลิศพนา)	43
12	เจ้าน้ำจตุรูปไหว้ผีประตู่ (บ้านนายตอง เตชะเลิศพนา).....	43
13	กระดุกไก่ที่นำมาเลี้ยงทาย (บ้านนายเจ้ง นทีไพรวลัย).....	44
14	กระดุกไก่แบบต่าง ๆ ที่เลี้ยงทายแล้ว (บ้านนายเจ้ง นทีไพรวลัย).....	45
15	เจ้าน้ำดักข้าวมาและไก่มากองไว้บนโต๊ะและเรียกผีบรรพบุรุษมากิน.....	46
16	คนในครอบครัวกินข้าวร่วมกัน(บ้านนายเจ้ง นทีไพรวลัย).....	46
17	ลูกหลานผู้ชายคารวะผู้อาวุโสของบ้านด้วยการค้ำน้ำทั้งหมด 3 ครั้ง	48

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
18	ลูกหลานมอภของพร้อมอวยพรให้ผู้อาวุโส (บ้านนายตอง เศษะเลิศพนา)	48
19	ผู้อาวุโสฝ่ายชายของบ้านกล่าวอวยพร ให้ลูกหลาน	49
20	ลูกหลานผู้ชายทุกคนจะมานั่งล้อมวงดื่มเหล้าและกินอาหารร่วมกัน	50
21	เครื่องแต่งกายของผู้หญิงม้ง งานปีใหม่ม้ง (โรงเรียนเจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ 2).....	51
22	เครื่องแต่งกายผู้ชายม้ง งานปีใหม่ม้ง (โรงเรียนเจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ 2).....	51
23	ผู้ใหญ่บ้าน ผู้อาวุโสของหมู่บ้าน ฯ ร่วมงานปีใหม่ม้ง.....	52
24	การเล่นลูกช่วงระหว่างหนุ่มสาว	53
25	โยน โขงของกลุ่มแม่บ้านชาวม้ง.....	54
26	การเล่นลูกข่าง (ลานลูกข่างของหมู่บ้าน)	55
27	การแข่งขันยิงหน้าไม้ (ลานลูกข่างของหมู่บ้าน).....	55
28	การแสดงดนตรีสากลจากเด็กวัยรุ่น.....	56
29	เหล่าที่จะนำไปเลี้ยงคนที่บ้านเจ้าสาว.....	59
30	ญาติฝ่ายชาย ขอให้ผู้ใหญ่และญาติพี่น้องไปช่วยงาน	60
31	กระบอกไม้ไผ่ใส่เหล้า, เหล้า, ยาเส้น (บุหรื) ของใบพิธีไหว้	61
32	ของที่ฝ่ายชายนำติดตัวไป (ผ้าหมี่ ร่ม เสื้อผ้า)	61
33	พักผ่อนช่วงกลางวันระหว่างทางไปบ้านฝ่ายหญิง.....	62
34	ฝ่ายชายและเพื่อนทำความเคารพเพื่อสื่อของฝ่ายหญิงตามจำนวนญาติของฝ่ายหญิง.....	62
35	ฝ่ายชายนำเนื้อและเหล้าให้พ่อแม่ฝ่ายหญิงเพื่อแสดงความเคารพ.....	63

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
36	พ่อและแม่จะเชิญญาติ ๆ ของฝ่ายหญิงมาร่วมกินข้าว.....	64
37	เงินสินสอด แต่งงานจากฝ่ายชาย.....	66
38	พ่อ และญาติ ของเจ้าสาวอบรมตั้งสอนเจ้าบ่าวและเจ้าสาว.....	67
39	ข้าว, ไก่ ๒ ตัวครึ่ง, เหล้าใส่กระบอกละ ๒ ไฝ, ซ้อ, แก้วน้ำ, เนื้อวัว.....	68
40	เจ้าสาวเดินทางกลับไปบ้านเจ้าบ่าว.....	69
41	คนเป่าแคนและตีกลอง งานศพ.....	72
42	เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของศพ.....	73
43	รองเท้าที่ทำจากเปลือกกัญชง.....	74
44	ศพวางบนแคร่ไม้ บริเวณกลางบ้าน.....	75
45	กระดวยเงิน กระดวยทอง สำหรับเผาวันส่งศพ.....	76
46	ญาติเดินทางมาเคารพศพ มีคนเป่าแคนนำหน้าขบวน.....	76
47	ญาติ มาเคารพศพและลูกหลานผู้ตาย ทำความเคารพตอบ.....	77

สารบัญภาพประกอบ

แผนที่	หน้า
1. แสดงเขตลุ่มน้ำแม่สา อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่	22
2. แสดงอาณาเขตและเส้นทางการติดต่อหมู่บ้านหนองหอยและพื้นที่ใกล้เคียง	28

